

Ivaretar rettssikkerhet for avdøde

– Vi har store utfordringer for å få flere leger til å velge å bli rettsmedisinere. Vi har fantastisk kunnskapsrike leger i faget i dag, men mange nærmer seg pensjonsalder.

Det er viktig å få anledning til erfarings- og kunnskapsoverføring til rekrutter i faget. Derfor er det vårt ønske at leger som har interesse for patologi og kan tenke seg spennende jobber, vurderer å bli rettsmedisinere, sier Per Hoff-Olsen og Arne Stray-Pedersen.

De to erfarne legene var ledere for kurs i rettsmedisin for leger i utdanning innen rettsmedisin og patologi i høst. Kurset arrangeres hvert annet år. Av temaene kan nevnes praktisk demonstrasjon av sakkyndig likundersøkelse, biologiske spor og sikring og undersøkelse av disse, dødstidspunktbestemmelse og objektiv skadebeskrivelse. Også en dag hos Kripos sto på programmet.

Sju rekrutteringsstillinger

Ved Folkehelseinstituttet i Oslo er det opprettet sju rekrutteringsstillinger for leger i utdanning i rettsmedisin.

– Minimum tjenestetid i utdanningsløpet er fem år, inkludert 1,5 år tjenestetid i patologi. Veien inn til faget i Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø er utdanning i patologi og deretter tilleggsutdanning i rettsmedisin, forteller Stray-Pedersen.

Men tilfanget av rettsmedisinske oppgaver i Stavanger, Trondheim og Tromsø er for lite slik at leger fra disse stedene, må ha gjesteopphold i Oslo eller Bergen for å få nok erfaring. På den annen side må kandidater i Oslo ha tjenesteopphold ved andre patologiavdelinger som ledd i utdanningen. For å lykkes med rekruttering må det samarbeides mellom institusjoner som driver utdanning av leger i rettsmedisin og patologi, fastslår han.

Stabilt antall rettsmedisinske obduksjoner

– Når det gjelder antall rettsmedisinske obduksjoner per år, så er dette ganske stabilt og har vært det de siste årene, sier Stray-Pedersen. Han legger til at det er noe variasjon mellom ulike politidistrikt med hensyn til ved hvilke dødsfall det begjæres rettslig obduksjon. Tendensen er slik at det er avstanden til nærmeste rettsmedisinske institusjon som betyr mest.

– Det vil si at jo lenger avstanden er, jo færre mistenkelige dødsfall blir begjært

Arne Stray-Pedersen. Foto Ellen Juul Andersen

rettslig obdusert. Spesielt gjelder dette ved trafikkulykker, plutselig uventet død, narkotikarelaterede dødsfall og i noen grad også dødsfall på sykehus etter mulig behandlingsfeil. Dette er uheldig, og en fare for rettssikkerheten, fastslår Stray-Pedersen.

«Det er et tankekors at jo større avstanden er til en rettsmedisinsk institusjon, desto færre lik blir sendt til obduksjon»

Han forteller at årsaken er at transport av lik koster penger og at dette belastes rekvirerende politidistrikt. Det er foreslått en politireform med reduksjon av antall politidistrikter. Det er å håpe at geografiske forskjeller minskes med en slik omlegging. Det vil tjene rettssikkerheten i samfunnet, sier han.

Per Hoff-Olsen. Foto Ellen Juul Andersen

Færre sykehusobduksjoner

Det er færre sykehusobduksjoner enn før på grunn av store fremskritt innen billediagnostikk og utredningsmuligheter mens pasienten er i live. Det er således færre spørsmål som står ubesvart når døden inntreffer forventet etter forutgående sykdom.

Krimserier beskriver jobben på åsted ganske godt, og viser at rettsmedisinere gjør mer enn å obdusere.

– Klinisk rettsmedisinske undersøkelser, uttrykning til åsted og rekonstruksjoner i samarbeid med politi, er andre arbeidsoppgaver. Dødsstedsundersøkelser ved plutselig uventede bamedødsfall er også en viktig oppgave. Påtalemyndigheten og domstolene ber videre ofte om å utferdige sakkyndige uttalelser med beskrivelse av skader og vurdering av skademekanismer basert på opplysninger i pasientjournal og politietterforskning. Det jobbes nå med å få på plass en formalisert vaktordning for bistand til politiet utenom arbeidstid, noe som vil være en styrke for rettssikkerheten, mener Stray-Pedersen.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling